

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická Fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Analýza nákladů na přihlášení patentové ochrany ve vybraných státech

Vypracoval: Vladimír Korol

Vedoucí práce: JUDr. Martin Slobodník

České Budějovice 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji mé rodině za umožnění mi studovat a její podporu při studiu, hlavní díky patří mé mamince. Dále bych chtěl vyjádřit své poděkování vedoucímu práce, panu JUDr. Martinovi Slobodníkovi za jeho vstřícnost, ochotu, trpělivost a poskytnuté cenné rady při zpracování mé bakalářské práce.

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vladimír KOROL**
Osobní číslo: **E15209**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Obchodní podnikání**
Název tématu: **Analýza nákladů na přihlášení patentové ochrany ve vybraných státech**
Zadávající katedra: **Katedra práva**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem této bakalářské práce je zaměřeni se na problematiku ochrany duševního vlastnictví, konkrétně na patent, který je velice aktuálním tématem a jehož právní úpravu nalezneme v zákoně č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. Autor této práce se bude zabývat zákonnými požadavky patentové ochrany, formou žádosti o patent, řízením o udělení patentu, způsoby financování a časovou náročností řízení. Z ekonomického hlediska bude provedena analýza nákladů s tím spojených ve vybraných státech. V rámci vzájemné komparace autor přihlédně ke kupní síle obyvatel a ekonomické výkonnosti konkrétních států.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury vztahující se k tématu.
2. Zpracování metodiky postupu prací v souladu s cíli bakalářské práce.
3. Průzkum spojený s rozбором konkrétních případů.
4. Vyhodnocení a návrh východisek pro zlepšení

Rámcová osnova:

1. Úvod. 2. Literární rešerše. 3. Cíl, hypotézy a metodika práce. 4. Analytická část. 5. Zhodnocení. 6. Závěr. 7. Summary. 8. Seznam literatury 9. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**

Rozsah pracovní zprávy: **40-50 stran**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

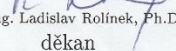
Seznam odborné literatury:

1. Čada, K. (2014). *Chránit / nechránit, to je otázka: výsledky výzkumu a vývoje, jejich ochrana a komercializace*. Plzeň: Alevia.
2. Jakl, L. (2011). *Právní ochrana vynálezů a užitných vzorů: vypracování jejich popisů a nároků na ochranu (2., aktualiz. vyd.)*. Praha: Metropolitní univerzita Praha.
3. Hošková, M. (2010). *Mezinárodní patentová ochrana - PCT (2., aktualiz. vyd.)*. Praha: Metropolitní univerzita Praha.
4. Chloupek, V. (2017). *Patentový zákon: komentář*. V Praze: C.H. Beck.
5. Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích. In: *Sbírka zákonů*. 27. 11. 1990.
6. Internetové zdroje vztahující se k danému tématu

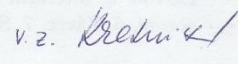
Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Martin Slobodník**
Katedra práva

Datum zadání bakalářské práce: **3. dubna 2018**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. dubna 2018**

doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice

v. z. JUDr. Rudolf Hrubý
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 5. dubna 2018

Obsah

1. Úvod.....	8
2. Duševní vlastnictví	10
2.1 Průmyslová práva.....	11
2.2 Patentová ochrana	12
2.3 Historie patentové ochrany	15
2.4 Instituce poskytující patentovou ochranu.....	16
2.4.1 ÚPV – Úřad průmyslového vlastnictví.....	16
2.4.2 EPO – Evropský patentový úřad	17
2.4.3 WIPO – Světová organizace duševního vlastnictví.....	19
3. Řízení o udělení patentu	20
3.1 Kdo může podat přihlášku k udělení patentové ochrany	21
3.2 Patentová přihláška	22
3.3 Druhy patentových přihlášek	25
3.4 Řízení o udělení patentové ochrany	26
3.5 Zánik a zrušení patentu	28
4. Analytická část práce	29
4.1 Komparace vzhledem ke kupní síle daných států	30
4.2 Přihlášení patentové ochrany prostřednictvím patentového zástupce.....	32
4.2.1 Ceník národní přihlášky	33
4.2.2 Ceník Evropského patentu přímá přihláška.....	34
4.2.3 Ceník mezinárodní přihlášky PCT	35
4.2.4 Počet přihlášek s využitím patentových zástupců v ČR domácími přihlašovatelí	37
4.3 Formy financování patentu	38
4.4 Komerční uplatnění patentu	39
5. Zhodnocení	41

6. Závěr	42
I. Summary a keywords v anglickém jazyce	44
II. Citovaná literatura.....	45
III. Seznam obrázků, tabulek a grafů.....	46
IV. Internetové zdroje	47
V. Seznam příloh	48
VI. Přílohy.....	49

1. Úvod

Patentová ochrana spadá pod komplexní celek, který je označován jako duševní vlastnictví, dále se ještě tento pojem člení na autorská a průmyslová práva, kdy patentová ochrana je součástí práv k průmyslovému vlastnictví jakožto právní ochrana na vynález. Jedná se o velice rozsáhlou tematiku, proto se práce bude zaměřovat pouze na jednu část celku, a to patentovou ochranu.

Patenty jsou z ekonomického hlediska jednou z možností, jak si získat výhodnější místo na trhu z důvodu, že udělují svému vlastníkovvi výsadní právo na jeho užívání a umožňují mu nakládat s ním dle jeho uvážení. Zároveň může zabránit konkurenci vstoupit se stejným vynálezem na trh. Získání patentové ochrany a její udržování v platnosti pomůže odradit potenciální porušovatele a přeměnit vynález v obchodní aktivum se skutečnou tržní hodnotou.

Správné nakládání s patentovou ochranou může pomoci získat zpět vynaložené náklady na vývoj a výzkum a dosáhnout vyšší návratnosti investice. Podnik, který disponuje patentem se může pro obchodní partnery, investory, akcionáře a zákazníky jevit jako podnik s vysokou odborností, specializací a technologickými schopnostmi. Tento předpoklad může být nápomocný při shánění finančních prostředků, obchodních partnerů a hlavně při zvyšování tržní hodnoty tohoto podniku.

Nicméně samotný patent nepřináší automaticky obchodní úspěch. Patent je nástroj, který zvyšuje schopnost společnosti těžit ze svých vynálezů. To je důvod, proč společnosti a instituce do patentové ochrany investují. Zisk a konkurenční výhodu bude obecně přinášet pouze výrobek, který je na založen na patentu a je úspěšný na trhu nebo zlepšuje dobré jméno firmy či posiluje její pozici při vyjednávání. Hodnota patentové ochrany závisí na tom, jak je dobře využívána, proto je důležité zvolit systematický přístup k účinné komercializaci chráněného vynálezu.

Hlavním důvodem pro volbu tématu, byla touha rozšířit si znalost v konkrétní oblasti z důvodu absolvování školní praxe v patentové kanceláři, kdy jsem prvně přišel do přímého kontaktu s předmětem práce a byl jsem jím zaujat. Jelikož se mi toto téma začalo jevit jako velice vhodné pro budoucí využití v tržním a konkurenčním prostředí, rozhodl jsem se pro zvolení právě daného tématu.

Cílem bakalářské práce je analyzovat aktuální legislativu pro Českou republiku a následně definovat pojmy spojené s patentovou ochranou, které jsou nezbytné pro

pochopení, jak patentové právo funguje. Dále porovnat náklady na přihlášení evropského patentu ve vybraných státech a jak si vůči nim stojí Česká republika s přihlédnutím na ukazatel HDP na obyvatele v PPS, který ukazuje paritu kupní síly obyvatelstva a jejich schopnost si pořídit evropský patent. Bakalářská práce čerpá z dostupné odborné literatury a důvěryhodných internetových zdrojů. Data pro analytickou část jsou čerpaná z webových stránek ÚPV, Evropského patentového úřadu a Eurostatu. Práce bude mít především informační přínos pro čtenáře, kteří se chtějí orientovat v dané problematice.

Práce má dále charakter komparativní studie na náklady spojené s přihlášením evropského patentu v několika státech Evropské unie, které budou specifikovány v kapitole 4 a náklady spojené s přihlášením národní přihlášky, evropského patentu a mezinárodní přihlášky PCT za pomoci patentového zástupce. Jedná se o jednu z možností, jak si ulehčit přihlášení v případě kdy přihlašovatel není seznámen s právní úpravou patentového práva a administrativou spojenou s přihlášením vynálezu k získání patentu.

Díky sazebníku poskytnutému od patentové kanceláře: PatentCentrum Sedlák & Partners s.r.o. mohu do práce promítnout modelové ukázky ceny služeb patentového zástupce pro zpracování národní přihlášky, přihlášky evropského patentu a mezinárodní přihlášky PCT. Služby patentových zástupců vnímám jako velmi zásadní na konečnou cenu patentové ochrany. V ceníku jsou zahrnuté správní poplatky a honorář pro patentového zástupce. Každá kalkulace přihlášky vychází z minimálního rozsahu dle typu přihlášky.

První kapitola bakalářské práce představuje úvod do problematiky. Druhá kapitola poskytuje čtenáři souvislý přehled, do jakého souboru naleží patentová ochrana, podmínky patentovatelnosti, její historii a instituce, které ji poskytují. Třetí kapitola se zaměřuje na řízení o udělení patentu na vynález dle aktuální platné legislativy. Dále formuluje, kdo může přihlásit patentovou ochranu, náležitosti patentové přihlášky, druhý přihlášek, následně rozebere průběh řízení o udělení patentové ochrany a jaké má povinnosti přihlašovatel v tomto procesu. Také vysvětlí, kdy může zaniknout či dojít ke zrušení práva k patentu. Čtvrtá kapitola, jakožto analytická část práce, se zabývá náklady spojenými s přihlášením evropského patentu ve vybraných státech. Pátá kapitola hodnotí analytickou část práce. Šestá kapitola je závěrem práce.

2. Duševní vlastnictví

Tento pojem byl definován v Úmluvě o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví (dále jen WIPO¹) v článku 2, která byla podepsána dne 14. července roku 1967 ve Stockholmu. Tento článek formuluje duševní vlastnictví jako práva:

- 1) k literárním, uměleckým a vědeckým dílům
- 2) k výkonům výkonných umělců, zvukovým záznamům a rozhlasovému vysílání
- 3) k vynálezům ze všech oblastí lidské činnosti
- 4) k vědeckým objevům
- 5) k průmyslovým vzorům a modelům
- 6) k továrním, obchodním známkám a známkám služeb, jakožto i k obchodním jménům a obchodním názvům
- 7) na ochranu proti nekalé soutěži a všechna ostatní práva vztahující se na duševní činnosti v oblasti průmyslové, vědecké, literární a umělecké ²

Práva ad 1) se značí jako autorská práva neboli copyright, práva ad 2) jako práva související s právem autorským, zatímco práva ad 3),5),6) jako práva průmyslová (Plos, 2013).

Pokud to zjednodušíme, lze říci, že hlavním předmětem duševního vlastnictví jsou nehmotné statky, které člověk vytvoří svojí duševní činností, náleží tomu, kdo je vytvořil, a tím mu na ně vzniká právní nárok. V tomto případě nehmotné statky chápeme jako ztvárnění myšlenek uměleckou činností, někdy i technickými výtvoři (autorská práva) nebo myšlenek, které můžeme uskutečnit ve výrobní oblasti (práva k průmyslovému vlastnictví).

Předměty duševního vlastnictví resp. práva k nim jsou z pohledu ekonomického ocenitelným zbožím majícím svojí směnnou a užitnou hodnotu, a to díky oblasti práva, která zajišťuje ochranu vlastnického práva a tím umožňuje existenci a fungování svobodného trhu a tržního hospodářství (Jakl, 2011a).

¹ WIPO – World Intellectual Property Organization v českém jazyce Světová organizace pro ochranu duševního vlastnictví

² Viz. více Úmluva o zřízení světové organizace duševního vlastnictví, Článek 2

2.1 Průmyslová práva

Pod průmyslovým právem rozumíme ochranu výsledků technické tvůrčí činnosti (vynálezy a užité vzory), předměty průmyslového výtvarnictví (průmyslové vzory), jakož i práva na označení (ochranné známky, označení původu a zeměpisná označení) a v neposlední řadě také konstrukční schémata polovodičových výrobků (tzv. topografie polovodičových výrobků) a další.

Tato ochrana vzniká na základě úspěšného řízení o udělení ochrany. Nejdříve tomu předchází podání žádosti, přesněji řečeno přihlášky, u které musí být zaplacené náležité správní poplatky na určeném úřadě. Pro Českou republikou je to Úřad průmyslového vlastnictví na mezinárodní či regionální úrovni Evropský patentový úřad či Světová organizace pro ochranu duševního vlastnictví. Předmět přihlášky musí dále obstát v průběhu řízení a splnit podmínky patentovatelnosti, aby došlo k udělení ochrany na výsledek tvůrčí činnosti.

Takto získána ochrana, tedy právní nárok plátí výhradně jen na teritorium, pro které bylo poskytnuto. Majitel práv musí každý rok po udělení ochrany platit udržovací poplatky, aby bylo právo platné. V případě patentu je maximální doba platnosti 20 let. Oproti tomu stojí autorské právo, u kterého vzniká ochrana automaticky při vytvoření autorského díla v objektivně viditelné podobě. Tyto práva platí po celou dobu života autora a ještě 70 let po jeho úmrtí. Úkolem ochrany průmyslových prav je potlačování nekalé soutěže (Jakl, 2011b).

2.2 Patentová ochrana

V České republice upravuje udělování patentu zákon č. 527/1990 Sb. zákon o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích. Tento zákon upravuje práva a povinnosti vznikající z vytvoření a uplatnění vynálezů a zlepšovacích návrhů. Patenty mohou být uděleny pouze na vynálezy, které jsou nové, jsou výsledkem vynálezecké činnosti a jsou průmyslově využitelné. Blíže si specifikujeme tyto tři termíny, označované jako „podmínky patentovatelnosti“:

- Novost – Za nový vynález se považuje ten, který nebyl před podáním přihlášky zpřístupněn neomezenému okruhu osob, tzn. zveřejněn. Na podání přihlášky se váže tzv. právo přednosti. To je důležité pro případ, kdyby se někdo jiný pokusil patentovat stejný vynález či velmi podobný. Přednost má ten, kdo byl první z hlediska datumu podání přihlášky
- Vynálezecká činnost – Musí jít o řešení, které pro odborníka nevyplývá zřejmým způsobem ze stavu techniky
- Průmyslová využitelnost – Vynález splňuje podmínku v případě, že může být vyráběn, dále využíván v průmyslu, zemědělství, ale i jiných oblastech hospodářství

Za vynálezy se nepovažují především tyto předměty:

- objevy, vědecké teorie a matematické metody
- estetické výtvořky a vnější vzhled výrobků
- plány, hraní her a vykonávání obchodní činnosti
- počítačové programy a databáze
- způsoby chirurgického nebo terapeutického ošetřování³

Faktem je, že jsou doprovázeny zpravidla tvůrčí činností, avšak z právní stránky nejsou tyto předměty způsobilé pro patentovou či jinou průmyslově právní ochranu. Dalším podstatným hlediskem jsou výluky na patentovou ochranu, kdy se patenty neudělují:

- a) na vynálezy, jejichž využití by se přičilo veřejnému pořádku nebo dobrým mravům; to nelze vyvodit pouze z toho, že využití vynálezu je zakázáno právním předpisem;

³ Viz. blíže zákon č. 527/1990

- b) na odrůdy rostlin a plemena zvířat nebo v zásadě biologické způsoby pěstování rostlin či chovu zvířat; toto ustanovení neplatí pro mikrobiologické způsoby a výrobky těmito způsoby získané

Po splnění těchto tří podmínek se můžeme ucházet v řízení o udělení patentu podáním patentové přihlášky na Úřad průmyslového vlastnictví. Tato ochrana nám poskytne legální monopol. Její obdržení zajišťuje svému majiteli výhradní právo, které brání jiným osobám, či organizacím bez souhlasu majitele vyrábět, využívat či prodávat patentové výrobky nebo postupy. Patent tedy může posloužit jako velmi cenný obchodní nástroj v konkurenčním prostředí. Též propůjčení práv k patentu může přinášet výtěžek, a to v případě, že majitel poskytne souhlas k využívání patentu formou licence či prodej práva na patent, kdy se přenesou práva k patentu na nového vlastníka.

Klíčovým důvodem pro patentování je zabránit někomu jinému patentovat stejný vynález, dále pak zamezit využívání a imitaci vynálezu. Ačkoliv nemůžeme plně potlačit možnost okopírování, zásadní je výhoda v případě soudního sporu, kterou nám může patent poskytnout (Čada, 2014).

Patentová dokumentace je velmi obsáhlá, proto dochází k jejímu třídění. V roce 1971 byla ustanovena Štrasburská dohoda o mezinárodním patentovém třídění. Tehdejší Československo se přidal v roce 1977.⁴ Hlavním účelem tohoto třídění je dosažení mezinárodně jednotného zatřídění patentových dokumentů, jehož prvořadým úkolem je vytvoření účinného rešeršního nástroje pro vyhledávání patentových dokumentů úřady průmyslového vlastnictví a dalšími uživateli při zjišťování novosti, hodnocení vynálezecké činnosti včetně posouzení technického pokroku, výsledných účinků a užitku, nezřejmosti technických řešení v přihláškách vynálezů.

Třídění má mimoto plnit i tyto důležité úkoly:

- a) být nástrojem pro řádné uspořádání patentových dokumentů pro usnadnění přístupu k technickým a právním informacím v nich obsažených;
- b) být podkladem pro selektivní předávání informací všem uživatelům patentových informací;
- c) být podkladem pro zjišťování stavu techniky v daných oblastech techniky;⁵

⁴ Více ve vyhlášce č. 86/1985

⁵ Blíže Návod k MPT – vydání 2017, svazek 5 dostupný z <https://www.upv.cz/cs/publikace/tridniky/tridnik-vynalezky.html>

- d) být podkladem pro přípravu statistik v oblasti průmyslového vlastnictví, které zase umožňují posouzení technického rozvoje v různých oblastech.

Třídění bylo nejdříve jako informační nástroj pouze v papírové formě. Změny struktury třídění a způsobů jeho revize a používání byly potřebné pro zabezpečení účinného a efektivního užívání třídění v elektronickém prostředí. Dnes se dostupnost patentových dokumentů/informací zvyšuje díky digitalizaci patentových dokumentů, které mají podstatný vliv v oblasti vědy, ale také v ekonomickém prostředí.

Veškerá oblast techniky je v mezinárodním patentovém třídění členěna do 8 základních sekcí:

- A. Lidské potřeby
- B. Průmyslové techniky, doprava
- C. Chemie, hutnictví
- D. Textil, papír
- E. Stavebnictví
- F. Mechanika, osvětlování, topení, zbraně, práce s trhavinami
- G. Fyzika
- H. Elektrotechnika

Každá z těchto sekcí se dále člení do 99 tříd, za kterými následují podtřídy, hlavní skupiny a podskupiny. Celkem je oblast techniky rozdělena skoro do 60 tisíc hesel, které napomáhají k řešení ve velmi úzce vymezených oblastech technických řešení. Toto třídění se každých 5 let novelizuje a doplňuje o nové informace.⁶

⁶ Blíže Návod k MPT – vydání 2017, svazek 5 dostupný z <https://www.upv.cz/cs/publikace/tridniky/tridnik-vynalezky.html>

2.3 Historie patentové ochrany

První formou, která by se dala pojmout jako obdoba patentu, se datuje zmínka z roku 500 př. n. l., kdy byl v Řeckém městě Sybaris (dnes již na území Itálie) podpořen každý, kdo vynalezl zdokonalení v oblasti vědy či techniky. Měl výhodu v tom, že jeho vynález nesměl po dobu jednoho roku využívat nikdo jiný, a pouze samotný vynálezce měl práva k výrobě. Za toto byl náležitě odměněn a podporován v dalším výzkumu po délku jednoho roku (Horáček, Čada, & Hajn, 2011).

Avšak patent v moderním slova smyslu vzniká až 19. března roku 1474, v Benátské republice, kdy byl přijat dekret, dle kterého se nové vynálezy musí před uvedením do praxe předat nejdříve úřadu, aby bylo možné získat právo bránit ostatním v jejich užívání a výrobě. Tento dekret byl v té době velice pokrokový, definoval podmínky pro přiznání práva na vynález, sankce v případě porušení vlastnicko práva a stanovil dobu ochrany.

Další významné přiblížení k současnému stavu probíhalo v Anglii za období vlády krále Jakuba I., který deklaroval v roce 1623, že patenty mohou být uděleny pouze novým projektům. Dále během panování královny Anny (1702-1714), právníci anglického dvora zavedli požadavek, že musí být vždy doložen písemný popis vynálezu.

Ke konci 18.století, kdy byla v rozmachu průmyslová revoluce, byly v Spojených státech, Anglii a Francii přijaty zákony o patentech. V tomto období byl velký rozmach obchodu a princ Albert na Londýnské průmyslové výstavě roku 1862 navrhnul sjednotit ochranu vynálezů, pro lepší mezinárodní spolupráci. Na tento podnět se uskutečnili dva mimořádné kongresy o patentech, jeden roku 1873 při další světové výstavě ve Vídni a poté ještě v roce 1878 v Paříži.

Následně byla roku 1883 v Paříži byla uzavřena Pařížská úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví (resp. Pařížská unijní úmluva) jejíž obsahem byla ochrana a úprava práv z průmyslového vlastnictví a která vešla v platnost v roce 1884. Na základě této úmluvy vznikla tzv. Pařížská unie (Unie na ochranu průmyslového vlastnictví, která nyní čítá více než 173 států, mezi které patří od roku 1919 i Česká republika (Hák, 2012).

2.4 Instituce poskytující patentovou ochranu

Každá země disponuje zpravidla vlastní státní organizací, u které je možné se ucházet o získání patentové ochrany na vytvořený vynález. Ovšem existují i organizace mezinárodní, které působí v oblasti průmyslového vlastnictví. Jejich ústředním posláním je udělování forem ochrany, poskytování dodatečných služeb souvisejících s danou problematikou a hlavně pomoc při řešení sporů k právům průmyslového vlastnictví. Zásluhou těchto institucí je tak možné získat ochranu v zahraničních zemích případně i u více zemí najednou. Toto je možné díky několika mezinárodním Úmluvám z oblasti duševního vlastnictví, jejichž členem je i Česká republika. V této kapitole se zaměříme na několik takovýchto institucí, které se zabývají poskytováním a ochranou patentového práva neboli celého komplexu duševního vlastnictví.

2.4.1 ÚPV – Úřad průmyslového vlastnictví

Předchůdce Úřadu průmyslového vlastnictví je Patentový úřad, který byl založen již roku 1919. Dnes je ÚPV hlavním orgánem státní správy České republiky na ochranu průmyslového vlastnictví, v jehož čele je předseda, kterým je nyní pan Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D. Předseda je do své funkce jmenován i odvoláván vládou, přičemž proces jeho výběru je řízen zákonem o státní službě. V současnosti Úřad plní především funkci patentového a známkového úřadu. Jeho základní funkce jsou následující:

- rozhoduje v rámci správního řízení o poskytování ochrany na vynálezy, průmyslové vzory, užité vzory, topografie polovodičových výrobků, ochranné známky, zeměpisná označení a označení původu výrobků a vede příslušné rejstříky o těchto předmětech průmyslových práv;
- vykonává činnost podle předpisů o patentových zástupcích;
- získává, zpracovává a zpřístupňuje fond světové patentové literatury;
- zabezpečuje plnění závazků z mezinárodních smluv z oblasti průmyslového vlastnictví, jichž je Česká republika členem;
- aktivně se účastní spolupráce s jinými orgány státní správy při prosazování průmyslových práv;

- spolupracuje s mezinárodními organizacemi a národními úřady jednotlivých států na poli průmyslového vlastnictví;

Úřad průmyslového vlastnictví hraje klíčovou roli v systému ochrany práv k předmětům průmyslového vlastnictví, pro jejichž vznik je nezbytně nutné vyjádření právě tohoto státního orgánu. Práva k předmětům průmyslového vlastnictví jsou zapsána do veřejně přístupných Úřadem vedených rejstříků, které jsou následně zveřejněny ve Věstníku Úřadu. Jenž vychází též i v elektronické podobě a je ke stáhnutí na webových stránkách www.upv.cz. Na těchto stránkách jsou k nalezení rozsáhlé informace k danému tématu a případný zájemce se snadno může informovat o činnostech úřadu, poskytovaných službách, definování základních pojmů v průmyslově právní oboru a jiné. Mimo jiné je zde přístupná pro veřejnost i online patentová databáze, v níž je možné bezplatně provádět informativní rešerše (“Úřad průmyslového vlastnictví”, 2017).

2.4.2 EPO – Evropský patentový úřad

Roku 1973 byla v Mnichově sepsaná Evropská patentová úmluva, díky níž vzniká 7. října 1977 Evropský patentový úřad se sídlem v Mnichově. Dnes již navíc disponuje dvěma pobočkami v Berlíně a Vídni. Jeho cílem je posílit spolupráci mezi státy Evropy v oblasti ochrany vynálezu, dále umožnit ochranu vynálezu v rámci těchto států jediným způsobem, a to formou Evropského patentu.

Mezi další činnosti se řadí snaha o zavedení některých standardních pravidel upravujících patentovou ochranu na vynález pro členy patřící pod tuto organizaci. V současné době má EPO⁷ 38 členů, mezi něž patří i Česká republika. EPO není institucí Evropské unie, avšak všechny členské státy EU jsou jeho členy. Správní rada se skládá ze zástupců smluvních států, vykonává legislativní pravomoci jménem organizace, odpovídá za politické otázky týkající se organizace a dohlíží na její činnost. Evropský patentový úřad má právní subjektivitu a je zastoupen prezidentem Evropského patentového úřadu, kterým je aktuálně Benoit Battistelli.

EPO uděluje evropské patenty, které jsou platné v několika nebo ve všech členských státech. Tato skutečnost záleží na žadateli. EPO zpracovává také mezinárodní patentové přihlášky dle PCT.

⁷ EPO – European Patent Office v ČR Evropský patentový úřad

Evropský patent je v podstatě svazek patentů národních, to znamená, že v každé zemi, pro kterou byl evropský patent udělen, má jeho majitel stejná práva a povinnosti, jako majitel národního patentu. Jakmile dojde k udělení evropského patentu, musí jeho majitel provést validaci v každém z určených států, což u některých států může znamenat, že je třeba podat u úřadu pro průmyslové vlastnictví daného státu překlad patentového spisu do úředního jazyka státu (nebo částečný překlad) a zaplatit administrativní poplatek.

V posledních letech EPO usiluje o zavedení jednotného evropského patentu (dále jako JEP), který by nahradil současný evropský patent. Hlavní výhodou má být vyšší finanční dostupnost. Náklady na získání patentu ve všech zemích EU by se po zavedení jednotného evropského patentu výrazně snížily. To je možné díky usnadnění postupu validace oproti současnosti, kdy je třeba hradit v každém státu zvlášť a případně si k tomu pořizovat patentového zástupce v jednotlivých zemích. Jednotný evropský patent by zjednodušil tento proces poplatků by již byl pouze jednorázový. Nicméně nevýhodou např. pro českého podnikatele by byla v případě řešení soudního sporu, jelikož nyní se spor řeší v každé zemi zvlášť, kde má přihlašovatel patent. V případě JEP by to řešil Jednotný patentový soud, který by si účtoval základní soudní poplatek 11 000,- eur. K tomuto základnímu poplatku je následně připočten poplatek v závislosti na hodnotě sporu od 11 do 231 tisíc eur. Pro srovnání v Česku zahájení soudního řízení ve věci porušení patentu je zpoplatněno 2 000,- Kč za jeden zdržovací nárok. Výše navrhovaného poplatku je pro malé a střední podniky v českém prostředí naprosto nevídanými a budou představovat vážnou překážku bránící k přístupu ke spravedlnosti v oblasti patentových sporů.

Hlavními podmínkami mezinárodní platnosti Evropského patentového balíčku je jeho schválení alespoň 13 členskými zeměmi EU. Mezi 13 členskými zeměmi, které dohodu ratifikují, musí být Velká Británie, Francie a Německo. Do dnešního dne schválila z této trojice balíček pouze Francie. Británie ohrozila osud Dohody svým vystoupením z EU a tím učinila osud Dohody o Jednotném patentovém soudu dosti nejasným. Pokud by nedošlo k ratifikaci Velkou Británií, tak by nemohlo dojít ke vstupu Dohody v platnost (“European Patent Office”, 2017).

2.4.3 WIPO – Světová organizace duševního vlastnictví

Na základě Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví, která byla podepsaná ve Stockholmu 14. července roku 1967, byla založena ještě téhož roku WIPO, dnes se sídlem v Ženevě (Švýcarsko) a aktuálně již se 191 členskými státy. Členství ve WIPO je možné získat za předpokladu, že stát je členem některé z unií, které jsou jmenovány v úmluvě v článku 2 v odstavci vii)⁸ anebo členem se může stát země bez členství v těchto uniích, avšak musí být členem Organizace spojených národů či být pozvána Valným shromážděním, aby se stala účastníkem této Úmluvy.

Cílem této organizace je vést rozvoj vyváženého a účinného mezinárodního systému duševního vlastnictví, který umožňuje inovaci a kreativitu ve prospěch všech. Mandát, řídicí orgány a postupy jsou stanoveny v Úmluvě Světové organizace duševního vlastnictví. Hlavním představitelem WIPO je generální ředitel, kterým je již od roku 2008 Francis Gurry, který byl v roce 2014 po druhé zvolen do své pozice na šestileté funkční období tedy až do roku 2020. IP⁹ se váže na právní ochranu např. patentu, ochranných známek, průmyslových vzorů, autorských práv, které lidem umožňují získat uznání nebo finanční přínos z toho, co vymýšlejí nebo vytvářejí. Vytvořením správné rovnováhy mezi zájmy inovátorů a širším veřejným zájmem je systém IP zaměřen na posílení prostředí, ve kterém může vzkvétat kreativita a inovace.

WIPO nabízí celou řadu globálních služeb na ochranu přeshraničního duševního vlastnictví a řešení sporů. Mezi ně patří i smlouva o patentové spolupráci (PCT¹⁰), která umožňuje přihlašovatelům získat patentovou ochranu na vynálezy ve více státech najednou formou jedné mezinárodní přihlášky. Dále pomáhá patentovým úřadům s jejich rozhodnutími o udělení patentů a usnadňuje přístup veřejnosti k množství technických informací týkajících se těchto vynálezů a to díky rozsáhlé databázi PATENTSCOPE. Pomocí PATENTSCOPE můžeme vyhledávat až 71 milionů patentových dokumentů včetně 3,4 milionu publikovaných mezinárodních patentových přihlášek PCT (“WIPO”, 2018).

⁸ Jedná se o Pařížskou unii pro ochranu průmyslového vlastnictví nebo Bernskou unii pro ochranu literárních a uměleckých děl

⁹ IP – Intellectual property neboli duševní vlastnictví

¹⁰ PCT – Patent Cooperation Treaty – mezinárodní smlouva o patentové spolupráci

3. Řízení o udělení patentu

Proces podání přihlášky a následné řízení o udělení patentu je složitý, časově a finančně náročný proces, kdy se musí splnit specifikované právní předpisy a nařízení, aby se dosáhlo žádaného výsledku, tedy udělení patentu na vynález. Proto je důležité mít znalosti o tomto procesu, případně být schopný si je zjistit či mít možnost si najmout osobu, která disponuje odborností v tomto směru.

K tomuto v České republice slouží Komora patentových zástupců, která je právnickou osobou neboli samosprávným profesním sdružením všech patentových zástupců v ČR, zřízeným ze zákona č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích. Komora je garantem profesní zdatnosti patentových zástupců a vydává jim osvědčení pro výkon činnosti. Plní dvojí úlohu: jednak chrání a prosazuje zájmy patentových zástupců, jednak prostřednictvím svých volených orgánů dohlíží na řádný výkon jejich činnosti. Patentový zástupce je tedy technicky i právně erudovaný odborník s nejméně tříletou praxí v oboru průmyslového (duševního) vlastnictví, který složil odbornou zkoušku u Úřadu průmyslového vlastnictví a složil také zákonný slib do rukou předsedy Komory, jímž se zavázal na svou občanskou čest a svědomí zachovávat Ústavu ČR a zákony, svědomitě plnit své povinnosti, zejména vůči klientům, a zachovávat mlčenlivost. Je zapsán v rejstříku patentových zástupců, který vede Komora a má od Komory osvědčení pro výkon činnosti. Proto může být patentový zástupce přihlašovatelovi velice nápomocný a v podstatě za něj může vyřešit vše v řízení o udělení patentu. Záleží pouze na přihlašovatelovi, jaké služby bude vyžadovat od patentového zástupce v případě využití této možnosti jako usnadnění procesů ("Komora patentových zástupců", 2017).

Avšak přihlašovatel musí počítat, že jsou tyto služby náležitě zpoplatněny a každý zástupce má svůj ceník za poskytnuté služby. Z tohoto důvodu je pro přihlašovatele důležité si promyslet a zhodnotit postup, který zvolí jako nejvíce efektivní. Tudíž se v této kapitole nejdříve budeme zabývat průběhem řízení o udělení patentu od počátku, tedy kdo může podat přihlášku, její náležitosti a druhy patentových přihlášek a následně si rozebereme řízení o udělení patentu po obdržení patentové ochrany či případného zániku či zrušení patentu.

3.1 Kdo může podat přihlášku k udělení patentové ochrany

Zpravidla přihlášku podává ten, jenž vytvořil vynález svojí tvůrčí činností a považuje se tedy za původce. Případně to může být i jeho právní nástupce, tedy osoba, na kterou vynálezce převedl svá práva. Za situace, kdy vynález vytvoří skupina výzkumníků, se ze zákona stávají tzv. spolupůvodci a náleží jim právní nárok na část z patentu v rozsahu, v jakém se účastnili při vzniku vynálezu. Právo na patent má zaměstnavatel a to v případě, že vynález vznikne ke splnění úkolů z pracovního poměru. Dle zákona vynálezce musí informovat svého zaměstnavatele a předat mu všechny podklady k vynálezu. Zaměstnavatel může uplatnit své právo na patent ve stanovené zákonné lhůtě do 3 měsíců, kdy musí původce o této zkušenosti písemně informovat. Pokud tak neučiní, přechází právo zpět na zaměstnance, tedy vynálezce, a ten již může samostatně podat přihlášku.

Přihlašovatel je tedy budoucím vlastníkem patentu. V některých případech nemusí být vynálezce a přihlašovatel jedna a ta samá osoba. Před podáním patentové přihlášky je dobré udělat rešerši na stav techniky, tedy prozkoumat veškeré dostupné informace o vytvořených patentech, jelikož na světě je více než 60 milionů patentů, je velká pravděpodobnost, že již někdo stejný či podobný vynález vymyslel. Předběžnou rešerší tak můžeme předejít zbytečně vynaloženým nákladům za správní poplatky, kdyby byla přihláška zamítnuta z tohoto důvodu. Pokud se vynálezce rozhodne podat patent, musí samostatně vyřizovat složitou a časově náročnou dokumentaci, která se pojí s řízením o udělení patentu.

Avšak přihlašovatel má možnost využít patentového zástupce, který to může učinit za něj. Patentový zástupce¹¹ poskytuje odbornou pomoc a rady, dále zastupuje před ÚPV případně u jiných patentových úřadu nebo také u soudních sporu, pokud obdrží oprávnění od vlastníka práva na patent. Takový patentový zástupce musí splnit specifická kritéria pro obdržení statutu od Komory patentových zástupců, kde skládá i zkoušky. V případě osob, které nemají v ČR trvalý pobyt či sídlo, je povinností mít patentového zástupce či advokátní kancelář. Toto nařízení se nevztahuje na příslušníky členských států EU a států, které mají smlouvy o Evropském hospodářském prostoru, sídlí a poskytují služby na území ČR (“Úřad průmyslového vlastnictví”, 2017).

¹¹ Viz. více zákon č. 417/2004 Sb., o patentových zástupcích

3.2 Patentová přihláška

V případě České republiky se podává přihláška na předtištěném formuláři, který je volně dostupný na podatelně Úřadu, který se nachází na adrese Antonína Čermáka 2A, 160 68 Praha 6 - Bubeč, kde můžeme přihlášku podat osobně či odeslat poštou na zmíněnou adresu. Další možností, jak získat formulář, je na internetových stránkách www.upv.cz, kde najdeme i návod k vyplnění. Lze ji podat i elektronicky, přes datovou schránku s nutností vlastnit ověřený elektronický podpis.

Formulář se skládá ze 7 stránek na kterých vyplňujeme tyto informace:

- **Druh přihlášky** – Pole pro označení, zda se jedná o národní přihlášku, zahraniční či mezinárodní přihlášku podle PCT.
- **Název patentu** – Uvádí se úplný název vynálezu, který musí být shodný s názvem uvedeným na popisu vynálezu u přihlášky, dále musí být přesný a stručný do 10 slov.
- **Počet přihlašovatelů /Přihlašovatel** – V tomto poli se uvádí předepsané údaje o osobě, která podává přihlášku, údaje o zástupci se nevyplňují. Podavatel zaškrťává jednu z možností, zda je právnickou či fyzickou osobou. Dále sídlo/bydliště se musí shodovat s příslušnými rejstříky (např. živnostenský, obchodní). Přihlašovatel je osoba, která v případě udělení patentu se stává jeho vlastníkem.
- **Počet původců/Původce** – Vyplňují se údaje o původci či původcích, jedná se o osobu, která svou tvůrčí činností vytvořila vynález. Touto osobou je výlučně fyzická osoba, tato osoba může být současně i přihlašovatelem. Uvádí do žádosti své jméno, příjmení, případně titul a úplnou adresu. Je zde i možnost zůstat v anonymitě. Tento požadavek stačí ve formuláři v příslušném poli zaškrtnout.
- **Zástupce přihlašovatele** – Pokud není zástupce v příslušném poli, označí se křížkem. Je-li zastoupen, je jeho povinností uvést předepsané údaje o zástupci (advokátů, patentovém zástupci) a doložit plnou moc.
- **Adresa pro doručování** – Vyplňuje se pouze v případě, kdy se adresa neshoduje s adresou přihlašovatele.

- **Právo přednosti podle mezinárodní smlouvy** – Uvádí se uplatňované právo přednosti, které vyplývá ze § 27 zákona č. 527/1990 Sb., o vynálezech a zlepšovacích návrzích. Toto právo lze uplatnit, je-li přihláška podávaná ve státě, který je součástí Pařížské úmluvy nebo členem Světové obchodní organizace.
- **Počet patentových nároků** – Uvádí se celkový počet patentových nároků.
- **Podnikový vynález** – Dle vztahu původce k zaměstnavateli se označí příslušné pole, že se jedná o podnikový vynález.
- **Nabídka licence** – V příslušném poli se křížkem označí, zda je majitel patentu ochoten poskytnout komukoliv právo k užívání vynálezu. Pokud přihlašovatel označí, že je přístupný nabídnout licenci, je situace nevratná. V tomto případě vzniká právo k využití každému, kdo nabídku licence přijme a písemně to oznámí vlastníkovvi patentu. Úřad nabídku licence zveřejňuje ve svém rejstříku. Majitel patentu, jenž nabídl licenci, platí správní poplatky v poloviční výši.
- **Seznam příloh** – Přiložené přílohy se v seznamu vyznačí křížkem. Počet potřebných příloh je předepsaný a uvedený seznamu jednotlivě. V případě, že žádost obsahuje další přílohy, uvádí se jejich počet. Potřebnými přílohami jsou:
 - popis vynálezu, který musí být jednoznačný, a který slouží jako podklad pro vysvětlení a neměl by obsahovat více jak 10 slov (nutné přiložit 3 ks kopií);
 - patentové nároky tedy předmět pro který se požaduje ochrana (3 ks);
 - anotace neboli stručné shrnutí toho, co je uvedeno v popisu, v patentových nárocích a ve výkresech. (Musí se uvést oblast techniky, které se vynález týká. Anotace neobsahuje více jak 150 slov (3 ks).)
 - obrázek k anotaci (3ks);
 - výkresy nutné k pochopení vynálezu, které se provádějí trvanlivými černými, rovnoměrně silnými čarami bez stínování (3ks);
 - plná moc za situace, že přihlášku podává zástupce (přiloží se originál či kopie plné moci);
 - doklad o nabytí práva na patent, pokud přihlašovatel není původcem vynálezu;

- prioritní doklad;
 - potvrzení o deponování mikroorganismů;
 - doplňující listy tiskopisu přihlášky;
 - další doklady;
- **Žádost o úplný průzkum** – O úplný průzkum žádáme společně s přihláškou či samostatně během následujících 36 měsíců od podání přihlášky.
 - **Informace o výši správního poplatku** – Za přihlášku je povinností uhradit příslušný správní poplatek stanovený Sazebníkem správních poplatků, který je přílohou zákona 634/2004 Sb., o správních poplatcích a v platném znění. Vypĺňuje se i způsob úhrady poplatků. Je možné platit v hotovosti na pokladně správních poplatku v ÚPV, složenkou, převodem na bankovní účet či kolkovými známkami, které lze použít pro platby do výše 5 000,- Kč.
 - **Poznámka** – V tomto poli se sdělují informace, které nebylo možné uvádět v předchozích polích.
 - **Podpis přihlášky** – Podpisem přihlašovatele nebo jeho zástupcem se stvrzuje úplnost a pravdivost údajů uvedených v přihlášce. Současně se křížkem označí, zda přihlášku podává přihlašovatel či jeho zástupce.

Po zpracování všech náležitostí, které se pojí na přihlášku, se následným odesláním a zaplacením správních poplatku zahajuje řízení o udělení patentu, které má již plně v rukách Úřad průmyslového vlastnictví. Na přihlašovatele je hlídat si zákonné lhůty pro podání žádosti o úplný průzkum a uhrazení dalších náležitých správních poplatků.¹²

¹² Viz. Přihláška vynálezu se žádostí o udělení patentu dostupný z <http://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezky-patenty/narodni-prihlaska-informace.html>

3.3 Druhy patentových přihlášek

Existují různé cesty k patentové ochraně a nejlepší cesta závisí na vynálezu a trzích, ve kterých chce přihlašovatel působit. Proto se volí druh patentové přihlášky na základě toho, zda patent chce chránit pouze ve své zemi či ve více zemích. Má hned několik možností, jak chránit svůj vynález:

- **Národní cestou** – Přihlašovatel volí tuto možnost v případě, že chce vynález chránit ve státě, ve kterém působí, či v jiných státech. Je ale nutné si zvolit patentového zástupce, který obdrží plnou moc jednat za přihlašovatele v cizím státě s příslušnými úřady. Zástupce přeloží na náklady přihlašovatele dokumenty potřebné k řízení do úředního jazyka dle volby státu, podá přihlášku, uhradí správní poplatky a hlídá lhůty. Řízení o udělení ochrany probíhá podle legislativy zvoleného státu. Přihlašovatel má zpravidla možnost si tyto informace zjistit na webových stránkách Úřadu udělujícího ochranu.
- **Cestou „Evropského patentu“** – Výhodou této možnosti je, pokud si přihlašovatel přeje získat ochranu v 38 možných členských zemích Evropského patentového úřadu. V přihlášce si přímo volí určité státy, ve kterých chce uplatnit právní ochranu daného vynálezu. EPO stanovilo 3 úřední jazyky, ve kterých přijímá přihlášky angličtinu, němčinu a francouzštinu. Avšak v případě přihlašovatele, který má bydliště či sídlo ve smluvních státech, ale jeho stát má jiný úřední jazyk než úřední jazyky EPO, může podat svoji přihlášku nejprve ve svém jazyce a následně má lhůtu dvou měsíců od podání patentové přihlášky, kdy musí doložit překlad do jednoho z úředních jazyků. Nicméně v případě podání přihlášky např. v českém jazyce může přihlašovatel využít finančního zvýhodnění, a snížit si tak přihlašovací poplatek o 30 %. Další zvýhodnění je v případě podání žádosti o průzkum v českém jazyce (Tato sleva se vztahuje pouze pro malé a střední podniky, fyzické osoby, univerzity, neziskové organizace a veřejné výzkumné organizace.) (“Úřad průmyslového vlastnictví”, 2017).
- **Cestou mezinárodní přihlášky PCT** – Jedná se o smlouvu o patentové spolupráci v mezinárodním měřítku, kterou zpracovává Světová organizace duševního vlastnictví. Systém PCT umožňuje žádat o patentovou ochranu vynálezu současně ve velkém počtu zemí podáním jedné „mezinárodní“

patentové přihlášky místo samostatných národních přihlášek. Na rozdíl od podávání samostatných přihlášek do více zemí, si tímto způsobem může přihlašovatel snížit náklady. Tento systém zahrnuje aktuálně 152 států. Udělování patentů zůstává pod kontrolou národních nebo regionálních patentových úřadů v tzv. "Národní fázi". Pro českého přihlašovatele, který by podával přihlášku přes ÚPV je zde možnost podání v českém jazyce, avšak má lhůtu 1 měsíc na to, aby dodal překlad do anglického či francouzského jazyka (WIPO přijímá přihlášky v 13 jazycích např. ruštině, japonštině, arabštině a dalších) (Schneiderová & Kučerová, 2006).

3.4 Řízení o udělení patentové ochrany

Po přijetí patentové přihlášky zahajuje ÚPV řízení o udělení patentu. Tento proces má plně na starosti a je postupováno dle vyhlášky Federálního úřadu pro vynálezy o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů¹³. Přihlašovatel je zodpovědný si pohlídat lhůty zákonné a nezákonné, kdy vstoupit do tohoto procesu. Zákonné jsou již předem stanoveny a vyplývají ze zákona, nelze je změnit. Zatím co nezákonné určuje úředník, v případě jejich nedodržení je možné tyto lhůty prodloužit za patřičný poplatek. Řízení o patentové přihlášce má několik fází:

- **Předběžný průzkum** – Každá podaná přihláška obdrží jednací číslo od ÚPV a je zaznamenán přesný datum přijetí. Poté je zahájen předběžný průzkum přihlášky. Při tomto procesu dochází ke kontrole přihlášky, zdali neobsahuje formálněprávní vady a připravují se podklady pro její zveřejnění. V této fázi řízení ještě nejsou přezkoumávány podmínky patentovatelnosti. Kontrola probíhá v rámci náležitosti přihlašovacího formuláře, včetně příloh. Zjišťují, zda předmět vynálezu nespadá do předmětů vyloučených z patentovatelnosti, či se nepovažuje za vynález. Dále se přezkoumává, jestli je vynález využitelný v průmyslu, zemědělství a jiných oblastech hospodářství. Probíhá přezkoumání příloh, zda popis vynálezu, výkresy a anotace stačí pro jeho pochopení a odpovídá požadavkům stanoveným předsedou Úřadu. Zkoumá se, jestli byl uhrazen

¹³ Viz. více Vyhláška č. 550/1990 Sb., *Vyhláška Federálního úřadu pro vynálezy o řízení ve věcech vynálezů a průmyslových vzorů*

správních poplatků, v případě nezaplacení je přihlašovatel vyzván, aby jej uhradil ve stanovené lhůtě. Pokud tak neučiní, řízení je zastaveno. Během předběžného průzkumu se nedostatky přihlášky odstraňují pouze v případě, že by to bránilo v pokračování řízení a zveřejnění přihlášky. Za této situace je přihlašovatel vyzván, aby je odstranil. Pro tento krok je stanovena daná lhůta. V případě jejího nedodržení je řízení zastaveno. ÚPV zasílá přihlašovateli rešeršní zprávu, která obsahuje kopie všech dokumentů, které Úřad považuje za relevantní. Může také obsahovat názor na patentovatelnost vynálezu, ve kterém vychází z tvrzení o novosti. Z důvodu velkého počtu informačních zdrojů v dnešní době Úřad stanovuje ve svých interních předpisech dokumenty, které slouží úředníkům k zpracování rešerší. Jako podklad se využívá databáze Evropského patentového úřadu. Pokud v této fázi nedojde k zastavení, zamítnutí či odvolání přihlášky, dochází k uveřejnění.

- **Zveřejnění přihlášky** – Při splnění všech povinností se přihláška po uplynutí 18 měsíců od nabytí práva přednosti zveřejní a následně je to oznámeno ve Věstníku. Poté se materiály zpřístupní ve studovně Úřadu a na webových stránkách www.upv.cz. Přihlašovatel má možnost si do 12 měsíců od práva přednosti požádat o dřívější zveřejnění přihlášky. Za předpokladu, že přihláška splňuje všechny podmínky, přihlašovateli stačí uhradit příslušný správní poplatek a může dojít ke zveřejnění dříve.
- **Úplný průzkum** – Na žádost přihlašovatele anebo z moci úřední provádí ÚPV úplný průzkum patentové přihlášky. Žádost musí být podána nejpozději do 36 měsíců od podání přihlášky. Za situace, že by žádost nebyla podána ve stanovené lhůtě, je pak řízení o přihlášce patentu zastaveno. Uchazeč musí za žádost o patentovou ochranu uhradit správní poplatek i v případě včasného neuhrazení hrozí též zastavení řízení.
- **Udělení a zveřejnění patentu** – Po splnění předchozích zákonem stanovených pokynů a uhrazení správních poplatků je přihlašovateli udělen patent, tedy patentová listina, ve které je popis vynálezu, patentové nároky a může být uveden původce. Udělení patentu se oznamuje ve Věstníku, údaje se zveřejňují i v patentovém rejstříku, který vede ÚPV. Účinky patentu nastávají dnem uveřejnění ve Věstníku. Maximální doba platnosti patentu je 20 let za předpokladu, že majitel každoročně zaplatí udržovací poplatky.

K zamítnutí přihlášky může dojít za předpokladu, když nejsou splněny požadavky pro udělení patentu, jedná se o případy, kdy předmět přihlášky nespĺňuje stanovené podmínky patentovatelnosti a patří do kategorie vyloučených z patentování. Důvodem může být nedostatečná jasnost a úplnost popisu. Avšak nejdříve musí být rozhodnutí zasláno přihlašovatelovi a ten musí ve stanovené lhůtě odstranit nedostatky. K zastavení dojde v případě, pokud přihlašovatel neučiní potřebná opatření. Také přihlašovatel se může sám rozhodnout pro zastavení řízení. Nebo v případě opomenutí zákonné lhůty 36 měsíců, kdy musí být podána žádost o úplný průzkum. Další příčinou zastavení řízení může být neuhrazení správních poplatků ani po výzvě Úřadem (Chloupek & Hartvichová, 2017).

3.5 Zánik a zrušení patentu

Platnost patentu je ukončena buď jeho zrušením anebo zánikem. Tyto akty ÚPV se zaznamenávají do patentového rejstříku a uveřejňují se ve Věstníku. K zániku dochází zpravidla podle zákona z těchto příčin:

- Uplynutím doby platnosti patentu (20 let). Tuto dobu nelze prodloužit, pouze v případě dodatkových osvědčení na přípravky na ochranu rostlin a na léčiva.
- Nezaplacením udržovacích poplatků ve stanovené lhůtě.
- Majitel se vzdá patentu písemným prohlášením odeslaným na ÚPV a platnost je ukončena dnem přijetí prohlášení.

Ke zrušení patentu přistupuje ÚPV, když je zjištěno, že vynález není popsán jasně, aby jej odborník mohl uskutečnit podle informací předložených v přihlášce.

Jak si můžeme povšimnout, ne vždy řízení o udělení patentu na vynález končí udělením ochrany. Čas, který uplyne od doby podání přihlášky do udělení patentu, bývá v průměru okolo 2 až 5 let.¹⁴

¹⁴ Více v zákoně č. 527/1990 *Zákon o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích § 22 a § 23*

4. Analytická část práce

V této kapitole se práce bude zaměřovat na náklady spojené s přihlášením evropského patentu ve srovnání s několika státy v rámci EU. Pro porovnávání byl zvolen evropský patent, z toho důvodu, že je nejvíce využíván v oblasti EU a proto komparace probíhá pouze mezi státy EU, aby nedocházelo ke zkreslení výsledků. Pro analýzu je vybrán vzorek celkem osmi zemí o různé patentové aktivitě, počtu obyvatel, rozloze země a cenové hladině. Vybranými zeměmi jsou Německo, Nizozemsko, Rakousko, Francie, Itálie, Slovensko a Polsko. Kromě těchto zemí je Česká Republika porovnána i s průměrem všech členských států EU (dále jako EU-28).

Modelový poplatek, s kterým bude kalkulováno v dalších částech práce je **7 030 eur**¹⁵. Jedná se o průměrnou výši správních poplatků až po fázi udělení evropského patentu. Modelový poplatek bude konfrontován s ukazatelem HDP na obyvatele v PPS.

Součástí této kapitoly bude i promítnutí vzorových ceníků patentové kanceláře, které slouží informativnímu účelu a podávají informace o tom, jak jsou oceněny služby patentových zástupců. Jako důležitý faktor byla vnímána mimo jiné také nákladovost na přihlášení patentu, proto byl i na ní v práci kladen důraz. Patentoví zástupci mohou být přihlašovatelům nápomocni svými odbornými radami či případně zastoupit přihlašovatele v řízení o udělení patentové ochrany na vynález. Nicméně tyto služby jsou obvykle náležitě oceněny, a tak mohou znatelně navýšit konečnou cenu patentu.

Další z bodu kapitoly informuje o možnostech financování patentu, přihlašovatel totiž nemusí nutně vše hradit sám, obzvlášť pokud nemá dostatečně velký rozpočet. Může získat finanční prostředky z cizích zdrojů. Existuje několik variant, kde opatřit potřebné finance.

Podstatné je ještě neopomenout eventuality komerčního uplatnění patentu v tržním prostředí. Jaký význam by mělo patentovat, pokud by nebylo cílem mít profit z daného vynálezu.

¹⁵ Tato hodnota vychází z informací poskytnutých na stránkách EPO jako průměrná hodnota evropského patentu na správních poplatcích, více na: <https://www.epo.org/service-support/faq/own-file.html#faq-199>

4.1 Komparace vzhledem ke kupní síle daných států

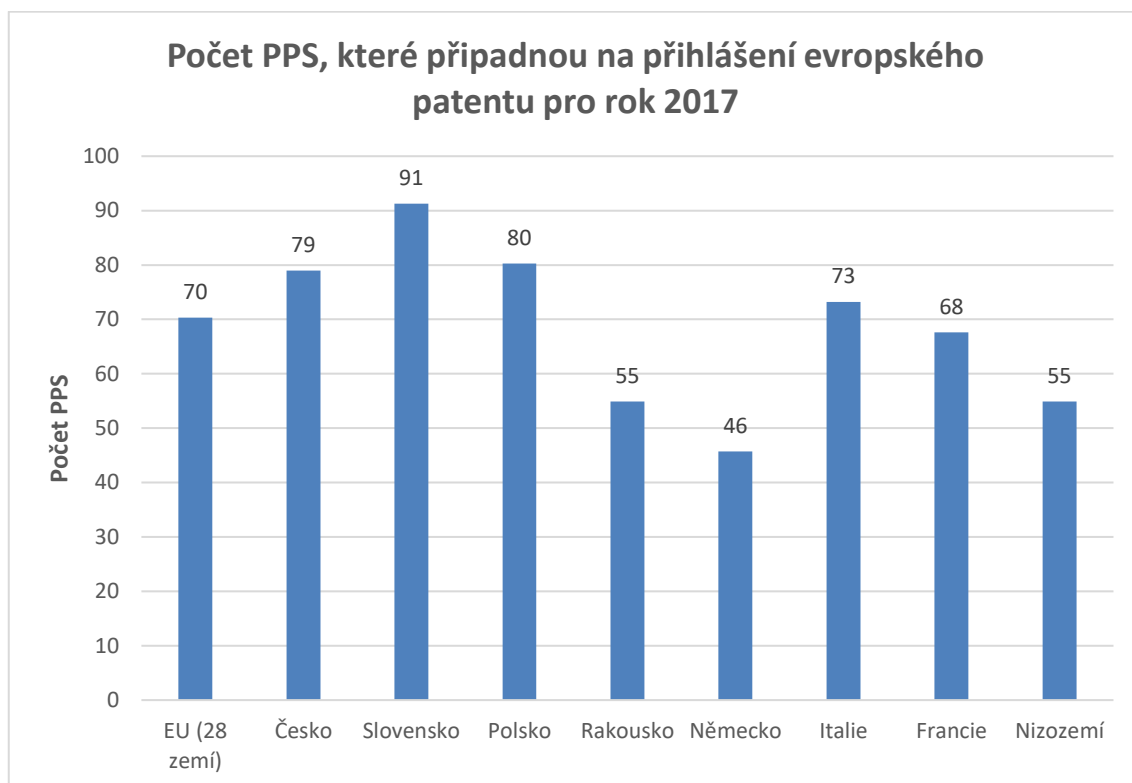
Ke komparaci je použit hrubý domácí produkt na obyvatele v paritě kupní síly (PPS – Purching Power Standards), který je jedním ze základních ukazatelů ekonomické úrovně při mezinárodních srovnáních. Je definována jako hodnota všech vyrobených výrobků a služeb snižená o hodnotu jakéhokoli zboží nebo služeb používaných při jejich tvorbě. PPS jsou jednotky umělé měny v rámci EU vyvozené z průměrných cen členských zemí. Index objemu HDP na obyvatele v standardech kupní síly (PPS) je vyjádřen ve vztahu k průměru Evropské unie (EU28) nastavenému na hodnotu 100. Pokud je index země vyšší než 100, je úroveň HDP této země na osobu vyšší, než je průměr EU a naopak. Základní údaje jsou vyjádřeny v PPS, tj. ve společné měně, která eliminuje rozdíly v cenových úrovních mezi zeměmi umožňující smysluplné srovnání objemu HDP. Index vypočtený podle údajů PPS a vyjádřený s ohledem na EU28 = 100 je určen spíše pro porovnávání ve vybraných zemích než pro časové srovnání ("Your key to European statistics", 2017).

Vzorec použit pro komparaci vzhledem k nákladům na přihlášení evropského patentu až po jeho validaci a k HDP na obyvatele v PPS:

$$\text{Počet PPS vynaložených na EP} = \frac{\text{Poplatek za evropský patent 7 030 EUR}}{\text{HDP v PPS na obyvatele}}$$

Výstupní hodnota nám říká, kolik je potřeba vynaložit PPS na obyvatele, aby bylo možné si zakoupit evropský patent. Tedy v grafu číslo jedna, se promítnou země s hodnotou větší či menší, případně rovnou hodnotě EU28. Státy, které disponují menší kupní silou a je tedy pro ně těžší získat evropský patent budou mít větší výstupní hodnotu než státy s vyšší kupní silou. Zatímco nižší hodnoty jsou s větší kupní silou a se snazší dostupností finančních prostředků na koupi patentu.

Graf 1 – Ukazatel pro kupní sílu pro srovnání 8 zemí

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

4.2 Přihlášení patentové ochrany prostřednictvím patentového zástupce

V této kapitole se práce zaměří na přihlášení patentové ochrany pomocí patentového zástupce. Jelikož má tento způsob přihlášení velice zásadní vliv na konečnou cenu patentu, kdy přihlašovatel či původce vynálezu chce přihlásit svůj vynález, a získat tak na něj právní ochranu ve formě patentu, dále aby si tím zajistil monopol s daným vynálezem a zvýšil si tak postavení na trhu. Pokud k tomu využije odborných služeb patentového zástupce, musí však počítat s nárůstem výdajů za tyto služby, kdy může patentový zástupce pomoci přihlašovateli s potřebnou administrativou a případně vše vyřídit za něj. V následujících podkapitolách jsou vzorové kalkulace pro národní přihlášku patentu, evropského patentu a mezinárodní přihlášky PCT.

4.2.1 Ceník národní přihlášky

Tabulka 1 - *Kalkulace nákladů národní přihlášky*

1) Provedení rešerše v patentových dokumentech na stav techniky		
č. pol. 103	vyhledání a analýza relevantních dokumentů – rešerše - celkem 12 h a 1000,-Kč/1 h	12.000,-
Celkem bez DPH		12.000,- Kč
DPH 21 %		2.520,- Kč
Celkem s DPH		14.520,- Kč
2) Přihláška vynálezu s žádostí o udělení patentu		
č. pol. 59	podání přihlášky vynálezu a zastoupení	4.400,-
č. pol. 60	podání žádosti o úplný průzkum	700,-
č. pol. 103	věcné zpracování a úpravy popisu a patentových nároků - celkem 12 h a 1000,-Kč/1h	12.000,-
Správní poplatek ÚPV za podání přihlášky vynálezu (nepodléhá DPH)		1.200,-
Správní poplatek ÚPV za provedení úplného průzkumu (nepodléhá DPH) <i>(plus 500,- Kč za 11. a každý další patentový nárok)</i>		3.000,-
Celkem bez DPH		21.300,- Kč
DPH 21 %		4.473,- Kč
Celkem s DPH		25.773,- Kč

Zdroj: *PatentCentrum Sedlák & ePartners s.r.o., 2018*

Bod číslo 1) na obrázku č. 1 viz výše nám stanovuje cenu 14 520,- Kč s DPH pro zpracování rešerše v patentových dokumentech na stav techniky. Jedná se o doporučený bod, avšak ne nutný. Lze tak předejít situaci kdy by žadatel chtěl získat na svůj vynález patentovou ochranu a až po podání by se zjistilo, že tento vynález je již dávno patentován, tudíž přihlašovatel by vydal své finance zbytečně. Proto je vhodné volit tuto variantu, pomocí níž je možné prověřit, zda takový vynález je již patentován.

V bodě číslo 2) jsou uvedené náklady přímo spojené na přihlášení vynálezu, kdy si patentová kancelář účtuje za své služby a zároveň za zaplacení správních poplatku ÚPV. Cena se již za bod 2) vyšplhala na 25 773,- Kč s DPH. A to je jen základní přihláška o rozsahu 10 stran, cena by se zvyšovala s každým dalším patentovým nárokem tedy další stranou, a to jak za služby patentového zástupce, tak i správní poplatek u ÚPV a to v ceně 500,- Kč za každý další patentový nárok. Za podmínky využití obou bodů je cena v součtu 40 293,- Kč. Je samozřejmostí, že přesná cena se ve skutečnosti může lišit. Záleží jaké služby přihlašovatel bude chtít využít u patentového

zástupce a jakého si zvolí patentového zástupce, jelikož každý si stanovuje svojí individuální cenu. Na konečnou cenu má vliv více faktorů a přesná cena se tedy předem nedá stanovit.

4.2.2 Ceník Evropského patentu přímá přihláška

Tabulka 2 - *Kalkulace nákladů na Evropský patent*

Evropský patent – přímá přihláška	Honorář zástupce	Poplatek EPO
Předběžná patentová rešerše	500	0
Věcné zpracování popisu, patentových nároků a vyobrazení	950	0
Podání evropské patentové přihlášky	400	210
Podání žádosti o evropskou patentovou rešerši	120	1300
Designace všech členských států EPO	350	585
Podání žádosti o průzkum (do 15 patentových nároků)	300	1635
CELKEM bez DPH	2620	3730
DPH 21 %	550,2	0
CELKEM s DPH	3170,2	3730
CELKEM za honorář a poplatky EPO [EUR]	6900,2 EUR	

Zdroj: *PatentCentrum Sedlák & Partners s.r.o., 2018*

Správní poplatky za služby EPO na Evropský patent činí 3730 eur v základu kdy je rozsah patentu do 15 stran/patentových nároků, tedy nejlevnější základ správních poplatku, kdy mají vynálezy zpravidla větší rozsah. Současně náklady na zpracování činnosti s tím spjatých jako honorář patentovému zástupci jsou 3170,2 eur. V součtu to pak vychází 6 900,2 eur. Při kurzu 25,43,- Kč (dle České národní banky ke dni 8.3.2018) je přepočet na koruny v částce při zaokrouhlení na celé jednotky 175 472,- Kč, které bude muset vydat přihlašovatel za přihlášení patentové ochrany v členských státech EPO. Do tohoto ceníku nejsou však zahrnuty ceny za překlad za předpokladu, že je potřeba přihlášku přeložit do jednoho z úředních jazyků s jakými pracuje EPO (angličtina, němčina či francouzština), někteří patentoví zástupci poskytují překladatelské služby.

4.2.3 Ceník mezinárodní přihlášky PCT

Základní rozsah pro mezinárodní přihlášku je 30 stran. U mezinárodní přihlášky dle PCT je více variant, jak si přihlásit vynález. Rozlišuje se cena pro fyzickou osobu a právnickou osobu.

Tabulka 3 - *Kalkulace nákladů na mezinárodní přihlášku PCT*

Úkon		Honorář zástupce	Správní poplatek	CELKEM (Kč)
Podání mezinárodní přihlášky vynálezu dle PCT		8.000,- Kč	1.500,- Kč	9.500,- Kč
Žádost o vystavení prioritního dokladu		1.100,- Kč	600,- Kč	1.700,- Kč
Věcné zpracování podkladů přihlášky		8.000,- Kč	-	8.000,- Kč
Mezinárodní přihlašovací poplatek*	přihlašovatel je právnická osoba	-	1.163,- EUR	29.575,- Kč
	přihlašovatel je fyzická osoba (sleva 90 %)		116,30 EUR	2.957,- Kč
Rešeršní poplatek	rešerše u Evropského patentového úřadu	-	1.875,- EUR	47.681,- Kč
	rešerše u Visegradského patentového institutu (sleva 40 %)		1.125,- EUR	28.608,- Kč
* Platí pro mezinárodní přihlášku, která nemá více než 30 listů. Jestliže má více než 30 listů, každý list nad 30 za 13 EUR.				
* Měna bude přepočítána dle aktuálního kurzu.				
* Honorář je bez DPH nutno dopočítat se sazbou 21 %				

Zdroj: *PatentCentrum Sedlák & Partners s.r.o., 2018*

Pro získání slevy u FO musí být splněny podmínky pro přihlašovatele, kdy musí být občanem ČR a mít sídlo v ČR (když je několik přihlašovatelů, musí tyto podmínky splňovat každý z nich). Dále pokud využijeme pro přihlášení EPO anebo Visegradský patentový institut, mohou se nám snížit poplatky o 40 %. Rozdíl mezi těmito variantami je v tom, že Visegradský institut zastupuje ÚPV a zpracovává tedy rešerši k přihlášce. Vhodným příkladem pro uvedení, hlavního rozdílu je fakt, kdy je prioritní přihláška nejdříve přihlášená národní cestou na ÚPV a je validovaná, avšak problém může nastat až v souvislosti s řízením o mezinárodní přihlášce PCT u EPO, kdy u totožné přihlášky může EPO dojít k úplně odlišnému závěru než ÚPV a přihlášku zamítnout z důvodu např. malé vynálezecké činnosti. Jedná se o dosti zásadní činitel, kdy si přihlašovatel nechá zpracovat úplný průzkum v národní přihlášce a následně neobstojí v řízení o udělení PCT přihlášky u EPO.

- Kalkulace pro FO na přihlášení PCT

Tabulka 4 - *Kalkulace nákladů na mezinárodní přihlášku PCT pro FO*

Úkony	Cena za přihlášení u Visegradského pat. institutu	Cena za přihlášení u EPO
Honorář zástupce celkem s DPH 21 %	20 691,- Kč	20 691,- Kč
Správní poplatky celkem	33 665,- Kč	47 681,- Kč
Cena celkem s DPH	50 765,- Kč	68 372,- Kč

Zdroj: PatentCentrum Sedlák & Partners s.r.o., 2018

Za předpokladu, že by se přihlašovatel (FO) rozhodl přihlásit svůj vynález u Visegradského patentového institutu vynaložené finanční prostředky by odpovídali hodnotě okolo 50 765,- Kč. Samozřejmě cenu i značně ovlivňuje kurz eura, pokud přihlašovatel zpravidla pracuje v české měně. Oslabení koruny by pro přihlašovatel znamenalo znevýhodnění a také zvýšení potřeby peněžních prostředků k uhrazení správních poplatků. Nicméně cena u EPO dosahuje výše 68 372,- Kč při přepočtu na korunu, tedy je vyšší o necelých 17 000,- Kč oproti první variantě.

- Kalkulace pro PO na přihlášení EP

Tabulka 5 - *Kalkulace nákladů na mezinárodní přihlášku PCT pro PO*

Úkony	Cena za přihlášení u Visegradského pat. institutu	Cena za přihlášení u EPO
Honorář zástupce celkem s DPH 21 %	20 691,- Kč	20 691,- Kč
Správní poplatky celkem	60 283,- Kč	79 356,- Kč
Cena celkem s DPH	80 974,- Kč	100 047,- Kč

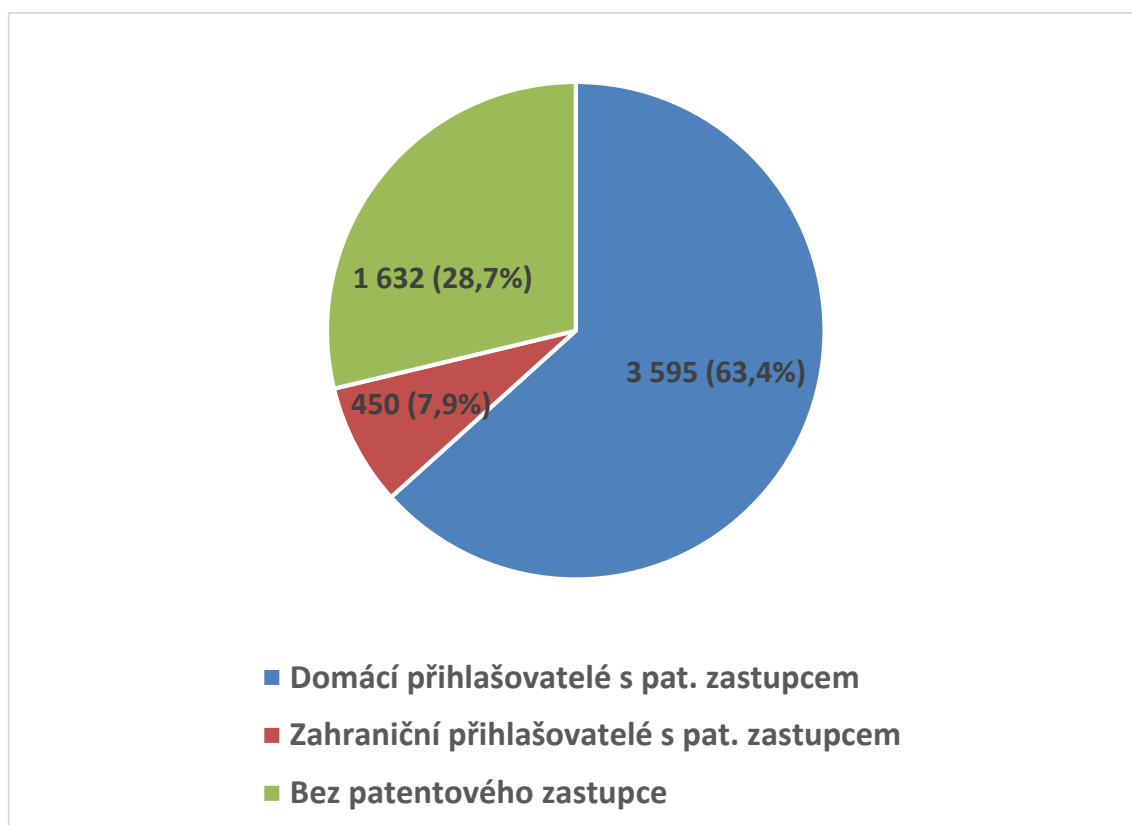
Zdroj: PatentCentrum Sedlák & Partners s.r.o., 2018

Výpočet ceny pro PO ve Visegradském institutu vychází na 80 974,- Kč, zatím co u EPO 100 047,- Kč. Přihlašovatel volí na základě ceny a zároveň faktoru kdy může nastat situace zamítnutí přihlášky z důvodu nesplnění podmínek dle EPO, které může dojít k odlišnému závěru než zastupující orgán u Visegradského patentového institutu.

4.2.4 Počet přihlášek s využitím patentových zástupců v ČR domácími přihlašovатели

Na grafu č. 2 jsou znázorněna data pro souhrnné období 2012-2017, které poskytl ÚPV¹⁶ pro bakalářskou práci. Celkový počet národních přihlášek a mezinárodních PCT přihlášek činí v součtu 5 667 přihlášených domácími a zahraničními přihlašovатели. Graf nám znázorňuje rozdíl v množství přihlášek s a bez patentového zástupce.

Graf 2 – *Celkový počet národních a PCT přihlášek v ČR v letech 2012-2017 (zahraniční i domácí přihlašovatele)*

Zdroj: Úřad průmyslového vlastnictví, 2018

Výsledná hodnota využívání patentových zástupců v České republice domácími přihlašovатели vychází z grafu v daném období na 63,4 % tedy 3 595 přihlášek. Kalkulovat i se zahraničními přihlašovатели, není možné z toho důvodu, že je u nich povinností mít v cizí zemi patentového zástupce, a tak by docházelo ke zkreslení o využívání služeb patentových zástupců. To svědčí o tom, že v období 2012-2017 byly služby patentových zástupců využity v podstatě u každé druhé přihlášky, která byla přihlášena domácím přihlašovatelem.

¹⁶ Více v příloze č.1, zdroj dat ÚPV

4.3 Formy financování patentu

Pro přihlašovatele při investicích do patentů je velice důležité vzít v úvahu, jak bude moci hradit náklady spojené s podáním patentové přihlášky tedy správní poplatky, udržovací poplatky a případné náklady na zástupce. Proto prvně je nutné si položit otázku, zda se investice do patentu dlouhodobě vyplatí a zda má patent má možnost zajistit návratnost vkladu a mít další ekonomický prospěch. Pokud se vyhodnotí, že očekávané zisky z pořízení patentu přesáhnou původní investici, není důvod proč váhat v této otázce a přihlašovatel by měl této možnosti využít. Poté již stojí vlastník patentu před rozhodnutím, zda bude financovat patent:

- **vlastními zdroji** – Jedná se o základní variantu, kdy si přihlašovatel vše hradí sám. Nicméně samostatně financování může být pro jedince či malý podnik velmi finančně náročné v případě, že jedinec či podnik nedisponuje dostatečným vlastním kapitálem.
- **cizími zdroji** – Na patent by se tedy mělo nahlížet nejen jako na prostředek ochrany myšlenky, nýbrž také jako na nástroj pro opatření finančních prostředků. Udělený patent může přesvědčit investory, že Vaše myšlenka stojí za podporu a tímto způsobem lze pokrýt náklady na patentování, avšak investoři často požadují nějakou formu navrácení investice či podíl ze zisku. Další možností je využít dotací z národních veřejných rozpočtů či z Evropské unie např. v programu Inovace, ve kterém mohou být žadatelem malé a střední podniky, podnikající fyzické osoby, veřejné výzkumné instituce, vysoké školy a ostatní instituce terciárního vzdělání. Státy vynakládají mnoho výdajů do vědy a výzkumu a snaží se tak pomoci menším podnikům případně fyzickým osobám, které mají dobré nápady a jsou schopné je realizovat. Díky podpoře státu tak mohou uskutečnit své podnikatelské záměry. Další možností je úvěrové financování bankou, které však není vhodné v rané fázi, neboť banky projevují zájem až v pozdějších fázích, kdy je nižší riziko neuplatnění patentu z hlediska ekonomického prospěchu. Jednou z dalších možností jsou tzv. „andělští investoři“. Jedná se o bohatého jednotlivce či skupinu, která je ochotná za specifických podmínek vložit do projektu peníze („Ip4inno“,2018).

4.4 Komerční uplatnění patentu

Vlastnictví patentu samo o sobě nepřináší žádný zisk. Výnosné může být až v případě, jestliže je vynález úspěšný a je o něj na trhu zájem. Úspěch vynálezu však nezávisí pouze na jeho technických vlastnostech, ale také na designu výrobku, ceně, marketingové strategii a mnoha dalších faktorech. Majitel by měl své patenty účinně využívat, aby byl uplatněn komerční potenciál vynálezu. Existuje několik možností, jak může uvést patentovaný vynález na trh. Jsou to:

a) přímé obchodní využívání – Tím se rozumí vyrábění, uvedení na trh, nabízení, používání patentového výrobku či procesů samostatně majitelem

b) prodej – Převod vlastnictví patentu formou písemné smlouvy na jiného vlastníka je účinný podpisem obou smluvních stran a je trvalého charakteru, kdy je zaznamenán nový vlastník do patentového rejstříku vedený Úřadem průmyslového vlastnictví. Původní majitel obdrží smluvenou částku a převodem se vzdá dalších příjmů a výdajů, které by v budoucnu mohly souviset s vlastnictvím patentu. Při prodeji práva na patent může být využita opční smlouva. Jádrem této smlouvy je, že poskytovatel umožní přístup k jinak utajovaným informacím budoucímu nabyvateli, který se zaváže, že tyto vědomosti v případě neuzavření smlouvy nebude využívat a zatají je před třetími osobami. Na tomto základě se nabývá časově omezené, ale úplatné předkupní právo. Poskytovatel opce obdrží platbu za odložení realizace technického řešení a jeho časové znehodnocení. Opce poskytovateli umožní zabezpečit jeho poznatky před zneužitím a nabyvateli nadstandardní obeznámení s podstatou technického řešení, tím se může ochránit před investováním do nepotřebného či nehodnotného řešení. Tato smlouva je přesně časově omezena. Po uplynutí stanovené lhůty se vztahy anulují. Po vypršení lhůty nabyvatel již nemůže usilovat o právo na opci a musí zachovat mlčenlivost vůči třetím osobám o všem, co zjistil v průběhu platnosti opce.

c) poskytnutí licence – Jedná se o souhlas k využívání vynálezu poskytnutý majitelem patentu pro vzájemně dohodnuté účely. Souhlas (licence) k využívání vynálezu chráněného patentem se poskytuje písemnou smlouvou. Obě strany (poskytovatel a nabyvatel licence) podepíší licenční smlouvu, která definuje podmínky a rozsah dohody. Taková smlouva by měla poskytovat oběma stranám dostatečné záruky k řádnému průběhu licence. Poskytovatelem licence může být pouze majitel

patentu. Licenční smlouva nabývá účinnosti vůči třetím osobám zápisem do příslušného rejstříku Úřadu. Aby taková smlouva mohla být do rejstříku zapsána, musí být zaplacen správní poplatek již při podání žádosti. Majitel patentu by měl k této dohodě přistoupit zejména, pokud nezvládá v dané situaci nasytit trh, ať již z kapacitního nebo teritoriálního hlediska. Jinak by poskytnutí licence nemuselo být užitečné. Při licencování může být majiteli patentu vyplacena jednorázová suma, nebo opakované licenční poplatky (závisí na objemu prodeje nebo na čistém prodeji), odměna může být sjednána i jako jejich kombinace (“Vynález Patent”,2018).

5. Zhodnocení

Komparace nákladu na získání evropského patentu v rámci několika vybraných zemí proběhla s přihlédnutím na paritu kupní síly daných států. Volba států se zakládala na vybraní států, které měly obdobnou rozlohu jako Česká republika. Tomu odpovídají země Rakousko a Nizozemsko. Zatímco země Polsko a Slovensko disponují obdobným historickým vývojem jako Česko a zároveň se řadí mezi země s nízkou patentovou aktivitou. Itálie je zemí se stejnou inovační výkonností jako ČR. Volba Německa jako souseda a zároveň země s vysokou ekonomickou silou, sloužilo pro znázornění, jak si stojí země vůči sobě. Dánsko z důvodu, kdy v poslední době zvyšuje patentovou aktivitu. Dle výchozích dat čtyři země jsou pod průměrem EU28 s kupní silou, a to Česko, Polsko, Slovensko, Itálie. Zbylé státy jsou nad tímto průměrem. Česká republika si v tomto srovnání stojí na 6. místě v nižší pozici. ČR chybí 9 bodů na dosažení pozice evropského průměru EU28.

Dále vzorové kalkulace národní přihlášky, evropského patentu a mezinárodní přihlášky PCT, vypovídají o tom, jak jsou ceněny služby patentových zástupců. Často mohou převýšit náklady na pantovou přihlášku ve správních poplatcích i dvojnásobně. Přesto cena těchto služeb, odpovídá tomu, co je schopen patentový zástupce zpracovat namísto přihlašovatele. Dle využitelnosti patentových zástupců z dat poskytnutých ÚPV pro období 2012-2017, připadá více jak na každou druhou přihlášku, že je zpracovaná za pomoci patentového zástupce. To vypovídá o tom, že tyto služby jsou žádané a přihlašovatele je využívají i přes zvýšení potřeby finančních prostředků vynaložených na získání patentové ochrany.

Formy financování patentu jsou široké jak z vlastních, tak zejména z cizích zdrojů. Existují i možnosti jako podpora státními institucemi, kdy se především preferují malé a střední podniky, aby se u nich podpořil vývoj a výzkum, jelikož je pro některé vydání financí na přihlášení patentové ochrany velice nákladné. Zároveň je zde velká šance získat finance od andělských investorů, pokud je vlastník vynálezu případně již patentu schopen svůj projekt velmi dobře prezentovat před případnými investory.

Vlastník patentu může s patentem volně nakládat, v případě, kdy nemá možnost ho samostatně průmyslově vyrábět jej může prodat, eventuálně kvůli rychlému zisku za podmínky, že o patent je takový zájem, aby ho mohl prodat nejvyšší nabídce.

6. Závěr

V souladu s cílem bakalářské práce jsem se zaměřil na definování nadřazených pojmů, pod které spadá patentová ochrana, aby mohl čtenář této práce lépe pochopit danou problematiku. Kromě vzhledu do právní úpravy patentového práva, která je v České republice upravena několika zákony, se zabývám též celou řadou nadnárodních předpisů a mezinárodních smluv. Rovněž jsem se zaměřil na historii patentu, poté uvedl několik úřadů a organizací, které jsou podstatné pro průmyslové vlastnictví, jelikož právě tyto instituce mají za poslání udělovat jednotlivé formy patentové ochrany. Poté jsem se důkladně zaměřil na proces řízení o udělení patentu, kdo může přihlásit patentovou ochranu, náležitosti přihlášky a druhy patentových ochrany o které může přihlašovatel usilovat, aby tak ochránil svůj vynález nejen ve své zemi, ale i v zahraničí.

V rámci cíle byla provedena analýza dostupných dat a následně proběhla komparace u vybraných států s přihlédnutím na jejich paritu kupní síly. Data pro komparaci byla získána z webu Evropského patentového úřadu a Eurostatu. Porovnání proběhlo u 8 zemí kdy se přihlíželo k nákladům vynaložených na evropský patent až po jeho validaci a k HDP na obyvatele v PPS. Výchozí hodnotou srovnání byl průměr EU28, kdy ukazatel promítal, zdali příslušná země disponuje nižší, vyšší či stejnou kupní silou jako EU28 a zároveň srovnává postavení k ostatním státům.

Z výchozích dat vyplynulo, že se Česká republika v posledních letech přibližuje k Evropskému průměru, nicméně je vzhledem ke kupní síle státu a jeho obyvatelstva stále pod ním. V komparaci s ostatními státy Česko, si stojí na 6. místě. Toto vypovídá o postavení české ekonomiky a jejího vnímání ze strany zahraničních subjektů na evropském (resp. globálním trhu). Přihlašovatele o rozhodnutí k získání patentové ochrany v konkrétních zemích se zpravidla rozhodují vzhledem ke dvěma faktorům. Zda v dané zemi existuje dostatečně velký trh, a to může zajistit přihlašovatel dostatečný odbyt či v dané zemi je konkurence, které chce přihlašovatel patentem ztížit fungování.

Vzhledem k dalším významným aspektům, které ovlivňují konečnou cenu patentu se práce zaměřila i na přihlášení patentové ochrany za pomoci patentového zástupce. Z dat, s kterými práce disponuje pro dané období vyplývá že i přes zvýšení výdajů při využití této možnosti. Přihlašovatele neváhají využívat odborné pomoci patentových zástupců i přesto, že jejich služby nezaručují 100% úspěch v řízení o udělení patentu a zároveň zvyšují výdaje přihlašovatelů. Více přihlášek v České republice je přihlášeno s využitím odborných úkonů patentových zástupců. Překážkou pro přihlašovatele, aby aplikoval samostatně do řízení o udělení patentu, může být rozsáhlá právní úprava, kterou je nutné znát a zároveň časová náročnost. Kdy proces přihlášení patentu až po jeho validaci z dostupných zdrojů trvá průměrně tři roky.

Důležité je zmínit, jednání o Jednotném evropském patentu, které probíhá již od roku 2012. Jedná se o možnou variantu, jak snížit náklady na přihlášení patentu v rámci EU. Nicméně stále nedošlo k jeho ratifikaci, jelikož musí být přijat alespoň 13 členskými

státy EU. V tuto chvíli zatím 12 států přijalo dohodu. Ovšem vše se odvíjí od trojice států Francie, Německo a Velká Británie, které musí přijmout také dohodu, aby vešla v plnou platnost. Nicméně s Brexitem, kdy Velká Británie chce vystoupit z EU, by mohlo dojít k zamítnutí dohody.

I. Summary a keywords v anglickém jazyce

The thesis focuses on comparison of patent application costs in several countries. It deals with submission of the application form and necessary documents for application, e.g. description of the invention, drawings, patent claims and others.

The thesis also focuses on the procedure of patent granting, its costs and duration. The text informs if those costs can somehow limit an applicant and shows that in case of any limitation the applicant can draw money from various grants mentioned in the thesis.

The applicant decides whether he logs his invention in a single country through a national application form, or if he does so in other states according to options of European patent or international application under the Patent Cooperation Treaty (PCT). The work analyses every single form of application costs in selected countries. It also considers economic performance and purchasing power of every country and it's mutual comparison.

Keywords: patent application, applicant, patent application costs, European patent, international application under Patent Cooperation Treaty (PCT)

II. Citovaná literatura

Čada, K. (2014). *Chránit/nechránit, to je otázka: Výsledky výzkumu a vývoje, jejich ochrana a komercializace*. Plzeň: Alevia s.r.o.

Hák, J. (2012). *Úvod ke studiu patentového práva*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Horáček, R., Čada, K., & Hajn, P. (2011). *Práva k průmyslovému vlastnictví* (2., dopl. a přeprac. vyd.). V Praze: C.H. Beck.

Chloupek, V., & Hartvichová, K. (2017). *Patentový zákon: Komentář*. V Praze: C.H. Beck.

Jakl, L. (2011a). *Právní ochrana duševního vlastnictví*. Praha: Metropolitní univerzita Praha.

Jakl, L. (2011b). *Právní ochrana průmyslového a jiného duševního vlastnictví: Repetitorium*. Praha: Metropolitní univerzita Praha.

Plos, J. (2013). *Stavební zákon s komentářem: pro praxi*. Praha: Grada.

Schneiderová, E., & Kučerová, V. (2006). *PCT: systém mezinárodní ochrany vynálezů*. Praha: Úřad průmyslového vlastnictví.

Právní předpisy:

- Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích
- Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích
- Zákon č. 173/2002 Sb., o poplatcích za udržování patentů a dodatkových ochranných osvědčení pro léčiva a pro přípravky na ochranu rostlin a o změně některých zákonů

III. Seznam obrázků, tabulek a grafů

Graf 1 – Ukazatel pro kupní sílu pro srovnání 8 zemí	31
Graf 2 – Celkový počet národních a PCT přihlášek v ČR v letech 2012-2017	33
Tabulka 1 - Kalkulace nákladů národní přihláška	34
Tabulka 2 - Kalkulace nákladů na Evropský patent	35
Tabulka 3 - Kalkulace nákladů na mezinárodní přihlášku PCT.....	36
Tabulka 4 - Kalkulace nákladů na mezinárodní přihlášku PCT pro FO.....	36
Tabulka 5 - Kalkulace nákladů na mezinárodní přihlášku PCT pro PO.....	37

IV. Internetové zdroje

Ip4inno intellectual property for innovation. (2017). Dostupné z

<http://www.ip4inno.eu/index.php?id=108> [cit. 16.04.2018]

Komora patentových zástupců (2017). Dostupné z <https://www.patzastupci.cz/> [cit.

12.05.2018]

Úřad průmyslového vlastnictví (2017). Dostupné z [https://www.upv.cz/cs/upv/zakladni-](https://www.upv.cz/cs/upv/zakladni-informace.html)

[informace.html](https://www.upv.cz/cs/upv/zakladni-informace.html) [cit. 18.04.2018]

Úřad průmyslového vlastnictví (2017). Dostupné z [https://www.upv.cz/cs/prumyslova-](https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty.html)

[prava/vynalezy-patenty.html](https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty.html) [cit. 22.04.2018]

Úřad průmyslového vlastnictví (2016). Dostupné z [https://www.upv.cz/cs/prumyslova-](https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/prihlasovani-do-zahranici.html)

[prava/vynalezy-patenty/prihlasovani-do-zahranici.html](https://www.upv.cz/cs/prumyslova-prava/vynalezy-patenty/prihlasovani-do-zahranici.html) [cit. 20.04.2018]

European Patent Office (2017). Dostupné z [https://www.epo.org/about-](https://www.epo.org/about-us/foundation.html)

[us/foundation.html](https://www.epo.org/about-us/foundation.html) [cit. 19.04.2018]

Vynález Patent (2017). Dostupné z [http://www.vynalez-patent.cz/obchodovani-s-](http://www.vynalez-patent.cz/obchodovani-s-patenty)

[patenty](http://www.vynalez-patent.cz/obchodovani-s-patenty) [cit. 23.04.2018]

WIPO (2018). Dostupné z <http://www.wipo.int/about-wipo/en/> [cit. 17.04.2018]

Your key to European statistics. (2017). Dostupné z

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/products-datasets/-/tec00114> [cit. 26.04.2018]

V. Seznam příloh

Příloha 1 – *Počet přihlášek s domácím a zahraničním přihlašovatelem u národních a PCT přihlášek*

VI. Přílohy

Příloha 1 - Počet přihlášek s domácím a zahraničním přihlašovatelem u národních a PCT přihlášek – zdroj ÚPV

	A	B	C	D	E	F
1	Počet národních přihlášek vynálezů (zahraniční / domácí přihlašovatelé), u kterých bylo vyplněn					
2						
3		Počet přihlášek celkem (z výroční zprávy)	Počet přihlášek se zástupcem (statistika)			
4	Celkem	5677	4045			
5	domácí přihlašovatelé (národní a PCT přihlášky)	5227	3595			
6	zahraniční přihlašovatelé (národní a PCT přihlášky)	450	433			
7						
8	<p>Zahraniční přihlašovatelé musí mít ustanoveného patentového zástupce vždy. Ovšem pokud je přihláška ve stavu „negativně ukončená po podání“ či „negativně ukončená po zveřejnění“, řízení bylo ukončeno dříve, než se patentový zástupce (např. nedodáním plné moci) mohl ustanovit. Proto je rozdíl mezi hodnotami B6 a C6.</p>					